

Vergaderjaar 2011–2012

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

33 000 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2012

Nr. 136

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 september 2012

Aanleiding

Naar aanleiding van berichten in de media dat de stroomprijs op Bonaire mogelijk met 50% zouden stijgen, zijn drie Kamervragen gesteld door het lid Van Gent (Aanhangsel Handelingen II 2011/12, nr. 3443), de leden Bosman en Leegte (Aanhangsel Handelingen II 2011/12, nr. 3444) en het lid Hachchi (Aanhangsel Handelingen II 2011/12, nr. 3445). Gelet op de samenhang tussen de verschillende vragen heb ik de beantwoording gebundeld. Hieronder schets ik eerst de achtergronden van de uitspraak in arbitrage over het conflict tussen Ecopower en WEB. Vervolgens ga ik in op de rol van het bestuurscollege en de totstandkoming van nieuwe prijzen voor elektriciteit. Daarna beantwoord ik de vragen.

1. Achtergrond

Ecopower (elektriciteitsproducent op Bonaire) en WEB (leverancier en netbeheerder) zijn begin 2012 een arbitrageprocedure gestart omdat gesprekken over de uitleg van de overeenkomst tussen Ecopower en WEB, een overheidsbedrijf indirect in handen van het Openbaar Lichaam Bonaire, niet tot een structurele oplossing leidden. In de kern bestond het conflict eruit dat WEB het niet eens was met de manier waarop Ecopower de prijs van de elektriciteitsproductie berekende, onder andere ten aanzien van de doorberekening van (gestegen) kosten voor de inkoop van olie, en de door Ecopower gevraagde prijs niet betaalde. Op vrijdag 10 augustus is door de arbiters een bindend besluit genomen hoe de betwiste onderdelen van de overeenkomst moeten worden uitgelegd. Ecopower is door de arbiters materieel volledig in het gelijk gesteld. Uit het arbitragebesluit volgt dat WEB gehouden is om Ecopower de volgende achterstallige bedragen te vergoeden:

1. USD 8 529 861,- te vermeerderen met vertragingsrente over dit bedrag van 6% voor de achterstallige betalingen. Dit bedrag betreft in hoofdzaak de doorberekening van een hogere olieprijs dan door WEB was aangenomen. Olie vormt een belangrijk onderdeel van de productiekosten voor elektriciteit.
2. USD 2 561 860,- op basis van de nacalculatie van het windaandeel in het eerste productiejaar van Ecopower (medio 2010 tot medio 2011). Voor het tweede productiejaar dat binnenkort afloopt, schatten WEB en Ecopower in dat het na te betalen bedragen minder dan USD 600 000,- zal zijn.

Als gevolg van de bindende uitspraak van de arbiters staat de uitleg van de overeenkomst tussen Ecopower en WEB op de betwiste punten niet langer ter discussie. Daarom moet WEB vanaf nu de kosten betalen die Ecopower in rekening brengt. De prijs van productie, distributie en levering van elektriciteit stijgt dus niet alleen met terugwerkende kracht, maar zal vanaf nu in beginsel een structureel hoger niveau hebben.

2. Rol van het bestuurscollege

Op dit moment geldt de wet Elektriciteitsconcessies BES. Het bestuurscollege is op grond van de wet bevoegd om de tarieven voor de levering van elektriciteit vast te stellen. Zo heeft men er bijvoorbeeld in het verleden voor gekozen om een tariefsystematiek in te voeren waarbij de prijs per kWh afhankelijk is van de hoeveelheid gebruik. Het bestuurscollege stelt ook de hoogte van het tarief vast. Sinds juli 2010 zijn de tarieven echter niet meer aangepast. Een van de redenen was dat WEB in de veronderstelling was dat het bedrijf niet het volledige tarief moest betalen dat door Ecopower in rekening werd gebracht. Het effect daarvan is nu dat de voor WEB negatieve uitspraak in de arbitragezaak alsnog in de tarieven zal moeten worden verwerkt.

Door de invloed die het bestuurscollege op de hoogte van de tarieven kan hebben, heeft een situatie kunnen ontstaan waarbij een tariefstelling tot stand kan komen die lager is dan de werkelijke kosten. Er is dan geen ruimte voor WEB om te investeren in een betrouwbare en betaalbare energie-infrastructuur en er bestaat geen prikkel om efficiënter te gaan werken. De afnemers zijn hier uiteindelijk de dupe van omdat de kwaliteit en de betaalbaarheid (op de langere termijn) van de energievoorziening onder druk komen te staan.

De bestuurscolleges van de BES hebben dit zelf ook erkend en aan het ministerie van EL&I gevraagd om medewerking te verlenen aan de totstandkoming van een nieuw regulerend kader. Mijn opvatting is dat binnen dat regulerend kader, toegesneden op de specifieke situatie op de eilanden, uitdrukking moet worden gegeven aan de doelstellingen die ook in Nederland aan het energiebeleid ten grondslag liggen: betaalbaar, betrouwbaar en schoon en met inbegrip van passend toezicht. Daarbij past dat prijzen tot stand komen als weerspiegeling van de kosten die aan de energievoorziening zijn verbonden. Het doel van de regulering is om die kosten te beperken en zodoende – op termijn – de elektriciteitsprijs te verlagen. Over enkele maanden zal u per brief nader worden geïnformeerd over dit te vormen regulerend kader.

Tijdens mijn recente bezoek aan de BES-eilanden ben ik mede in dat verband een intentieverklaring overeengekomen met het Openbaar Lichaam Bonaire waarin naast de totstandkoming van een regulerend kader ook afspraken zijn gemaakt over een door EL&I bij WEB uit te voeren audit. Ten eerste zal de betalingsverplichting aan Ecopower worden afgezet tegen de nog uit te voeren diepte- en uitbreidingsinveste-

ringen. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de organisatorische herstructurering van WEB, uitgaande van de drie hoofdtaken van het bedrijf, namelijk elektriciteit, water- en rioolwaterzuiveringvoorzieningen met een duidelijke gescheiden en transparante bedrijfsvoering. Het doel is om van WEB een goed gemanaged, efficiënt, multi-utility bedrijf te maken.

3. Nieuwe prijzen voor elektriciteit

Ik heb mij door het bestuurscollege laten informeren dat WEB inmiddels een voorstel heeft gedaan voor kostendekkende tarieven. Deze tarieven liggen aanzienlijk hoger dan de huidige tarieven. Dat is – gelet op de thans correcte uitleg van de overeenkomst tussen WEB en Ecopower – geen verrassing. Zoals gezegd, is het Openbaar Lichaam Bonaire verantwoordelijk om over de hoogte van de nieuwe tarieven een besluit te nemen. Een dergelijk besluit is nog niet genomen. Ik kan u daarom niet informeren over de nieuwe prijs per kWh. Wel kan ik u aangeven dat in het kader van de totstandkoming van een regulerend kader mijn collega van I&M en ik voornemens zijn om in de wet vast te leggen dat tarieven voor de elektriciteit- en watervoorziening op een efficiënte en kostendekkende wijze tot stand moeten komen. Daar komt ook toezicht op. Wij staan voor betaalbare publieke voorzieningen voor alle Nederlanders. Daarom wil ik samen met mijn collega van I&M eraan bijdragen dat de acuut noodzakelijke tariefstijging voor elektriciteit en water voorshands kan worden beperkt. Hoe dat kan worden gedaan, is nu onderwerp van overleg.

Mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen